

Raadsinformatiebrief

De gemeenteraad van Albrandswaard

Uw brief van:

Ons kenmerk: 2024-091830

Uw kenmerk:

Contact E.J.Weise.

Bijlage(n): 1

Doorkiesnummer:

emailadres:e.weise@albrandswaard.nl

Datum:09 juli 2024.

Betreft: vaststelling en ter inzagelegging concept Woonvisie

Geachte raadsleden,

INLEIDING

Met de raadsinformatiebrief van 23 mei 2023 (783542) hebben wij u op de hoogte gesteld van de actualisatie van de Woonvisie 2016-2025 en de bestuursopdracht die daarvoor is vastgesteld.

In de Ontmoeting en Dialoog over woningbouw van 24 oktober 2023 zijn doelstellingen van de nieuwe Woonvisie aan de orde gekomen. Daarna is op 12 november 2023 een 'woonkeuken' georganiseerd voor bij de woonvisie betrokken partijen zoals, de Wethouders van de Gemeente Albrandswaard, woningcorporaties, huurdersverenigingen, Maatschappelijke Adviesraad en projectontwikkelaars.

KERNBOODSCHAP

Met deze raadsinformatiebrief sturen wij u de concept Woonvisie die op 9 juli 2024 door het college is vastgesteld. De conceptvisie ligt de komende periode ter inzage voor inwoners en betrokken partijen.

TOELICHTING

De concept Woonvisie wordt gedurende 6 weken ter inzage gelegd. De terinzagelegging is een wettelijk vereiste in het proces van vaststelling van de nieuwe Woonvisie. Ingediende zienswijzen worden door het college beantwoord en zo nodig meegenomen in het verdere proces.

De vaststelling van de Woonvisie wordt naar verwachting na het zomerreces ter behandeling aan u voorgelegd.

Met vriendelijke groet,

het college van de gemeente Albrandswaard,

de secretaris

de burgemeester,

mr. drs. Florus van der Linden drs. Jolanda de Witte

Concept juni 2024

Woonvisie Albrandswaard 2024-2028

Inhoud

Een fijne plek om te wonen	0
Voorwoord	1
Inleiding	2
Waarom een Woonvisie?	2
Karakter van de Woonvisie	2
Totstandkoming	3
Aan de slag	3
Leeswijzer	3
De uitdagingen	4
De veranderende bevolking vraagt om andere woningen	4
Grote druk op de woningmarkt	5
Toename mensen met een urgente woonvraag	7
Visie op wonen 2040	8
Toekomstbeeld 2040	8
Twee ambities: wat willen we bereiken?	8
Uitwerking ambities	9
Ambitie 1 Een toekomstbestendige woningvoorraad	10
Waar staan we in 2040?	10
Wat is daar de komende vijf jaar voor nodig?	10
Ambitie 2 Meer beschikbare en betaalbare woningen	12
Waar staan we in 2040?	12
Wat is daar de komende vijf jaar voor nodig?	13
Begrippenlijst	15
Bijlage A Participatieproces opstellen Woonvisie	18

Voorwoord

Gemeente Albrandswaard, een fijne plek om te wonen.

Om die ambitie waar te kunnen maken is met veel enthousiasme en een grote betrokkenheid gewerkt aan de realisatie van de Woonvisie 2024-2028. Samen met inwoners en partijen die allen een belangrijke bijdragen hebben geleverd aan de visie die er nu ligt. Ook straks bij de uitvoering zetten wij in op samenwerking met woningcorporaties, huurderverenigingen, ontwikkelaars en samenwerkingspartners. Door deze samenwerking kan op een goede en transparante manier een antwoord worden gegeven op de vraag wat fijn wonen betekent voor Albrandswaard. Het gaat daarbij niet alleen om voldoende aanbod van woningen maar ook om het wonen in een gezonde en groene omgeving.

Wonen staat op de agenda van de landelijke politiek. Dat komt door de enorme vraag aan woningen en de toenemende druk op de woningmarkt. Er zijn meer mensen met een urgente woonvraag. Nieuwe doelgroepen zoals statushouders, vluchtelingen en spoedzoekers geven een veranderende vraag en druk op de woningmarkt. De vergrijzing zal ertoe leiden dat steeds meer ouderen zelfstandig (moeten) blijven wonen. Dat betekent vervolgens dat er zorg aan huis geleverd moet kunnen worden. De verbinding met de woonvisie en de woonzorgvisie is essentieel om het fijn wonen voor ouderen te kunnen realiseren. Wij zien jongeren vertrekken uit onze gemeenten vanwege het te kort aan geschikte woningen. Het gebrek aan voldoende aanbod en de betaalbaarheid is vaak voor deze doelgroep bepalend in de woonkeuze.

Het wonen van nu kent veel meer uitdagingen dan vier jaar geleden. Ook uitbreiding van de woningvoorraad is een forse uitdaging. Albrandswaard heeft een bod uitgebracht op de landelijke ambitie circa 1 miljoen woningen te realiseren voor 2030. Alhoewel Albrandswaard een bescheiden rol inneemt in het landelijke woningbod is de bouw van ruim 1500 woning tot 2030 binnen onze gemeente ambitieus. Een groei die de laatste jaren niet meer is gerealiseerd. Binnen dit woningbod worden minimaal 500 sociale woningen gerealiseerd. Met de bouw van deze woningen en het opstellen van een uitvoeringsprogramma voor de woonvisie wordt er integraal gewerkt aan het wonen in Albrandswaard. Met behulp van al deze ontwikkelingen en uitvoeringsplannen blijven wij sturen op een evenwichtige woningvoorraad en passender woningaanbod voor alle woningzoekenden.

Richard Polder

Wethouder Ruimtelijke Ordening, Woningbouw, Duurzaamheid en Buitenruimten.

Inleiding

Voor u ligt het concept van de Woonvisie 2024-2028 van de gemeente Albrandswaard. De Woonvisie geeft de koers weer die we de komende vijf jaar varen op het gebied van wonen, met een doorkijk naar 2040. Met als doel dat (toekomstige) inwoners van Albrandswaard prettig en leefbaar wonen in betaalbare woningen, passend bij hun situatie.

Waarom een Woonvisie?

De vorige Woonvisie van Albrandswaard is vastgesteld in 2016. Sindsdien is er veel veranderd op de woningmarkt en in het woonbeleid. Er zijn nieuwe afspraken en beleid gemaakt op het niveau van het Rijk, de Provincie en de regio, zoals de Regionale woonvisie, het Regioakkoord en de Regionale Realisatie Agenda. Ook de gemeente heeft nieuwe voornemens en beleid geformuleerd op het gebied van wonen en aanpalende beleidsvelden, zoals de Visie Wonen, Welzijn en Zorg. Dit vraagt om een nieuwe Woonvisie die hierbij aansluit en een verdere richting en uitwerking geeft aan de opgaven voor het wonen.

Met het actualiseren van de Woonvisie geven we uitvoering aan het raadsakkoord en het collegewerkprogramma van 2022. We bouwen voort op de hoofdlijnen van de vorige Woonvisie (2016-2025) en het woningmarktprogramma. Waar relevant sluit de visie aan op lopende programma's en activiteiten, zoals de huisvesting van statushouders en de opvang van asielzoekers en Oekraïners. Daarnaast geeft de nieuwe Woonvisie gehoor aan de aanbevelingen uit het Rekenkameronderzoek¹ naar het woonbeleid in de gemeente, door heldere doelstellingen op te nemen die gemonitord kunnen worden.

*Aan het eind van de Woonvisie vindt u een **BEGRIPPENLIJST**. Alle in deze visie onderstreepte woorden en hun betekenis vindt u daar in terug.*

¹ <https://raad.albrandswaard.nl/Documenten/47-2023-019138-Rekenkamer-Albrandswaard-rapport-huizen-in-de-regio-synthese-van-onderzoeken-woonbeleid-in-vijf-gemeenten-in-regio-Rotterdam.pdf>

Karakter van de Woonvisie

Met de Woonvisie geeft de gemeente RICHTING AAN DE OPGAVEN voor het wonen. De Woonvisie geldt voor vijf jaar (2024-2028). Voor het maken van plannen is het echter belangrijk een visie op de toekomst te hebben; hoe willen we dat wonen in 2040 in Albrandswaard eruit ziet of georganiseerd is? De zichtperiode van de visie loopt daarom tot 2040. Naast de lange termijn tot 2040, wordt in de Woonvisie waar nodig een middellange termijn (tot 2030) gehanteerd, bijvoorbeeld als het gaat over wat we de komende jaren gaan doen.

De Woonvisie is daarnaast een KADER VOOR NIEUWE ONTWIKKELINGEN OF (MARKT)INITIATIEVEN op de woningmarkt. In de Woonvisie worden niet woningbouwlocaties, woningbouwprogrammering of de realisering van flexwonen vastgelegd, maar de Woonvisie biedt hier wel kaders voor.

De Woonvisie geeft de woningcorporaties, samenwerkingspartners en inwoners een DUIDELIJKE BELEIDSRICHTING vanuit de gemeente. De Woonvisie vormt daarmee de BASIS VOOR DE PRESTATIEAFSPRAKEN met woningcorporaties en huurdersorganisaties.

Totstandkoming

Het opstellen van de Woonvisie doen we niet alleen. Het ophalen van kennis en wensen bij inwoners, woningcorporaties, projectontwikkelaars en onze samenwerkingspartners is een belangrijk onderdeel in het proces om tot de Woonvisie te komen. Gesprekken met verschillende betrokken partijen en de online bewonersraadpleging gaven inzicht in de belangrijkste uitdagingen en opgaven voor Albrandswaard op het gebied van wonen. Een overzicht van mensen en partijen die we gesproken hebben vindt u in Bijlage A.

Aan de slag

Deze Woonvisie is zeker niet het eindpunt. In tegendeel, deze visie is de start van datgeen wat we de komende jaren gaan doen. Samen met onze samenwerkingspartners pakken we door op datgeen wat we al doen en gaan we nieuwe opgaven oppakken. De opgaven in deze Woonvisie werken we uit in een uitvoeringsprogramma. Het Uitvoeringsprogramma is een levend document en wordt opgesteld in het najaar van 2024, in samenspraak met de betrokken belanghebbenden en samenwerkingspartners. Het uitvoeringsprogramma is actie gericht en ook de financiële en organisatorisch borging komen daarin aan de orde. De acties uit het uitvoeringsprogramma worden de komende vier jaar gemonitord, zodat tijdig bijgestuurd kan worden. Bijvoorbeeld als resultaten uitblijven of niet voldoen aan de verwachtingen.

Niet alleen bij het opstellen van de visie, maar zeker ook bij het tot uitvoering brengen van de visie, zetten we in op een goede samenwerking met woningcorporaties en samenwerkingspartners. De opgaven zijn divers en door de integrale aanpak ligt de verantwoordelijkheid zelden bij één organisatie. De visie is daarom ook een basis voor een verdere versterking van de bestaande samenwerking.

Voor het realiseren van voldoende woningen heeft de gemeente duidelijk het belang voor ogen van samenwerking met de woningcorporaties, de regio en de

provincie Zuid-Holland. Albrandswaard is onderdeel van het Samenwerkingsverband voor Wonen regio Rotterdam en van de Regionale Regietafel voor de opgaven van het huisvesten van statushouders en de opvang van asielzoekers en Oekraïners.

Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk van deze Woonvisie schetsten we de belangrijkste uitdagingen op het gebied van wonen in Albrandswaard. In het daaropvolgende hoofdstuk leest u de visie op het wonen in 2040. Vervolgens wordt deze visie uitgewerkt in ambities, met daarbinnen de opgaven.

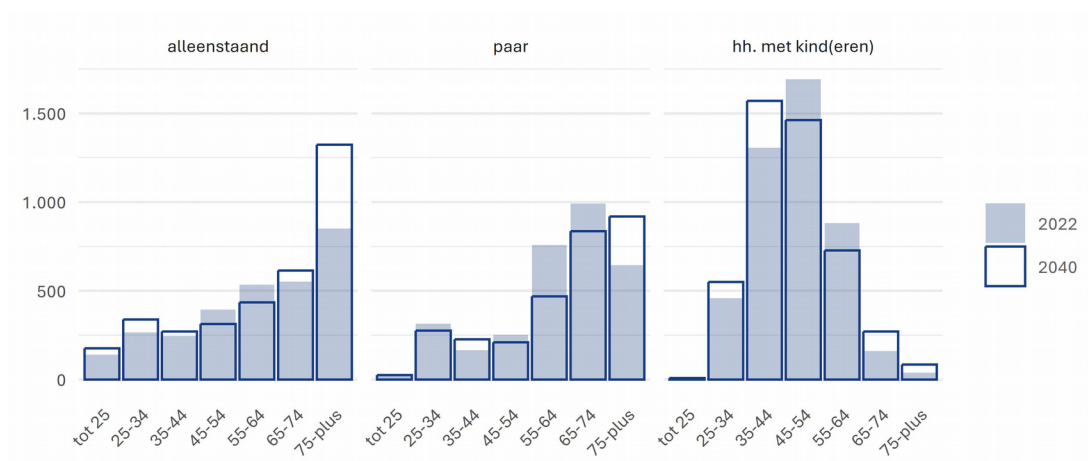
De uitdagingen

Albrandswaard is een fijne plek om te wonen. Zowel ouderen als jongeren blijven graag in hun dorp wonen. Het liefst op een plek en in een woning die passend is bij hun situatie. Ook gezinnen voelen zich thuis in Albrandswaard, vanwege de ruimte en de groene woonomgeving, goed verbonden met de stad. Om onze (toekomstige) inwoners een passende woning te (blijven) bieden op een gewenste plek zien we een aantal uitdagingen.

De veranderende bevolking vraagt om andere woningen

Albrandswaard heeft te maken met een toenemende vergrijzing. In Albrandswaard is het aandeel oudere huishoudens (65 jaar en ouder) groter dan gemiddeld in Nederland (30% tegenover 25%). Het aandeel 65-plussers loopt verder op naar 42% in 2040. In 2040 is één op de vijf huishoudens een 75-plus huishouden. Door de oplopende levensverwachting zijn dit steeds vaker tweepersoonshuishoudens in plaats van éénpersoonshuishoudens.

Figuur 2-1 De demografie van Albrandswaard in 2022 en 2040, bron Primos2022, bewerking RIGO

Landelijke trend: ouderen wonen zo lang mogelijk zelfstandig

De ouderen van nu zijn niet te vergelijken met de ouderen van vroeger. De gemiddelde oudere van nu is vitaler, mobieler, zelfredzamer, hoger opgeleid, vaker in het bezit van een koopwoning en heeft een betere inkomens- en vermogenspositie. Oftewel, de ouderen van nu zijn lang niet allemaal kwetsbare huishoudens. Kwetsbaarheid manifesteert zich vooral onder de groep alleenstaande ouderen vanaf 75 jaar. Ouderen anno nu wonen zo lang mogelijk zelfstandig.

Veel oudere in Albrandswaard wonen in een eengezinswoning. Een groot deel van deze woningen is niet voldoende toegankelijk en/of zo aangepast dat men er kan blijven wonen met een behoefte aan (zwaardere) zorg aan huis. Deze woningen zullen of zorggeschikt gemaakt moeten worden voor de toekomstige

zorgbehoefte van de bewoners of deze huishoudens gaan in de komende jaren verhuizen naar (meer) (zorg)geschikte woningen.

Om ouderen passend zelfstandig te laten wonen is er meer variatie in de woningvoorraad nodig. Dit vereist serieuze projectontwikkeling, waarbij ook de zorgcomponent wordt betrokken. De behoefte aan driekamerappartementen neemt komende jaren sterk toe. Net als de behoefte aan geclusterde woonvormen.

Deze behoefte ligt vooral in kleinschalige woonconcepten die bijdragen aan gemeenschapszin en het omzien naar elkaar, zoals hofjes of boerderijen.

Met name onder ouderen neemt de vraag naar geclusterde woonvormen toe. De vraag naar geclusterde woonvormen zal in Albrandswaard tot 2040 met 800 woningen toenemen. De nieuwe woonvormen voegen variatie toe aan de woningvoorraad, spelen goed in op de behoefte van ouderen om samen te wonen in een stedelijk of juist landelijk woonmilieu en dragen bij aan een efficiëntere levering van zorg.² Naast een geschikte woning vraagt de vergrijzing om een toegankelijke woonomgeving en de bereikbaarheid van voorzieningen.

Er vormen zich ook nieuwe huishoudens met kinderen, waardoor het totaal aantal gezinnen ongeveer gelijk blijft. Verder valt op dat in Albrandswaard het aantal jonge huishoudens (tot 25 jaar en van 25 tot en met 34 jaar), vaak met kinderen, na de 75-plussers het hardst toeneemt in de komende jaren.

Het woningaanbod is bepalend voor de ontwikkeling van de bevolking in Albrandswaard. Albrandswaard kent een relatief eenzijdige woningvoorraad. De woningen in Albrandswaard zijn relatief groot, duur, nieuw en relatief vaak eengezinswoningen (81%). Van de ruim 10.000 woningen is 71% een koopwoning, 25% een sociale huurwoning en 4% een vrije sector huurwoning.

In Albrandswaard bestaat ruim 40% van de huishoudens uit gezinnen met kinderen. Deze huishoudens met kinderen wonen momenteel grotendeels in een geschikte ruime eengezinswoning (75% in een vierkamer eengezinswoning). Het aanbod van betaalbare woningen voor (terugkerende) **jongeren** en **starters** is echter beperkt. Voor starters ontbreekt op dit moment een passend aanbod, zoals betaalbare huurappartementen.

De kleine particuliere huurvoorraad in Albrandswaard betekent ook dat groepen die op deze woningen zijn aangewezen, zoals middeninkomens of huishoudens die snel voor een kortere periode een woning zoeken, weinig mogelijkheden in de gemeente hebben en sneller zullen uitwijken naar andere plekken in de regio.

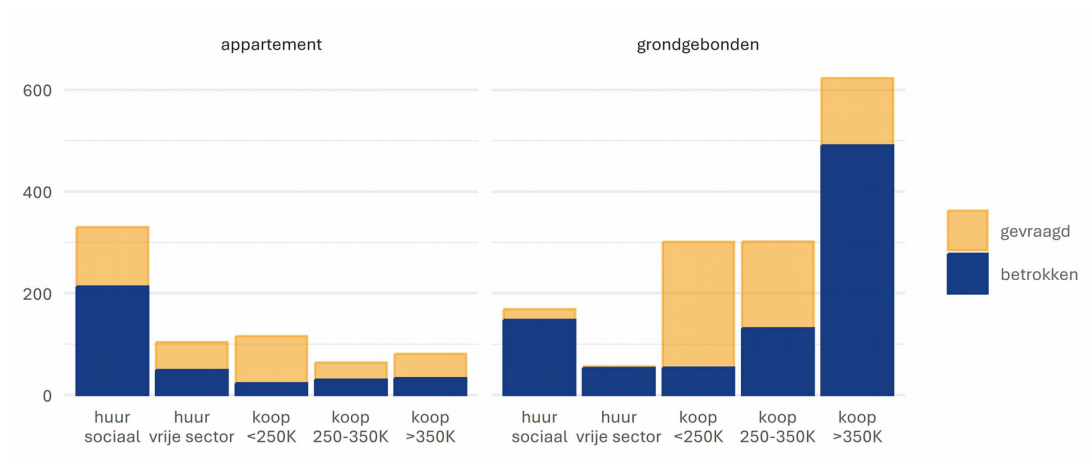
Grote druk op de woningmarkt

Er is sprake van een woningmarktcrisis. Zowel de **beschikbaarheid** van woningen als de **betaalbaarheid** van het wonen heeft hieronder te lijden. Voor verschillende groepen is het (zeer) lastig hun woonwens te vervullen. In de woningmarktregio rond Albrandswaard is het aantal huishoudens flink gegroeid en zijn de prognoses voor de komende tien jaar verhoogd. Albrandswaard heeft met name een grote aantrekkingskracht op **jonge gezinnen met kinderen** uit de regio. In Albrandswaard is behoefte aan uitbreiding van de woningvoorraad in alle prijsklassen. Het grootste tekort is echter te zien in de sociale huursector (in 2024 huurprijs tot 880 euro per maand) de betaalbare koopsector van €250.000

² Bron: Woonzorganalyse Albrandswaard, 2022

tot €350.000. Een deel van de huishoudens die het liefst een betaalbare koopwoning zouden betrekken blijft langer in een sociale huurwoning wonen of is aangewezen op de zeer kleine (4% van de woningen) vrijhuursector, die deels bestaat uit middenhuur.

Figuur 2-2 Gevraagd (verhuishwensen binnen twee jaar) en betrokken woningen (daadwerkelijke verhuizingen afgelopen twee jaar) per type en prijssegment; Bron: WoON2021, bewerking RIGO

In Albrandswaard doen de grootste woningtekorten zich voor onder:

- (TERUGKERENDE) JONGEREN:** Veel jongeren die opgroeien in Albrandswaard trekken naar Rotterdam of een andere gemeente om te studeren of te werken. Een deel van deze jongeren keren in de gezinsvormende periode terug. Er zijn echter ook jongeren die graag in Albrandswaard blijven wonen. Door een tekort aan betaalbare huurwoningen is het voor deze **jongeren tot 25 jaar** vaak lastig om een huurwoning te vinden, passend bij hun inkomen en waar ze mogelijk huurtoeslag kunnen krijgen. Voor een deel van de jongeren betekent dit dat ze op zoek gaan naar een (on)zelfstandige woonruimte met vaak een relatief hoge huurprijs of (noodgedwongen) langer thuis blijven wonen bij hun ouders, bijvoorbeeld om te sparen voor een koopwoning. Maar ook het aantal particuliere huurwoningen in Albrandswaard is beperkt.
- HUISHOUDENS IN DE GEZINSVORMENDE FASE MET EEN MIDDENINKOMEN:** Huishoudens met een middeninkomen maken geen aanspraak op een sociale huurwoning, terwijl de vrije huursector beperkt is in omvang en betaalbare koopwoningen ook schaars zijn. Wie een huurwoning in de vrije sector vindt, is vaak een relatief groot deel van zijn inkomen kwijt aan woonlasten. Een ander deel van deze groep is aangewezen op de koopmarkt. Huishoudens in de gezinsvormende fase, voornamelijk in de **leeftijdsgroep 25 tot en met 34 jaar**, met een middeninkomen zijn vaak op zoek naar een betaalbare eengezinswoning met tuin. Hoewel eengezinswoningen met tuin ruimschoots aanwezig zijn in de woningvoorraad, komen ze maar mondjesmaat vrij en daarbij zijn deze woningen door de prijsstijgingen van de afgelopen jaren nauwelijks betaalbaar voor mensen met een (laag) middeninkomen. Met name **koopstarters** ondervinden veel concurrentie van andere huishoudens die soms meer eigen geld (overwaarde van een eerdere woning) in kunnen brengen. **Herstarters**, bijvoorbeeld na een scheiding, met een

middeninkomen, zijn doorgaans wat ouder dan koopstarters, maar bevinden zich vaak in een vergelijkbare positie.

- **Huishoudens die zijn aangewezen op de sociale huur, met of zonder urgentie:** de vraag naar sociale huurwoningen is groter dan het aanbod. Met name voor jongeren, (eenouder)gezinnen en de aandachtsgroepen is dit een groot probleem.

Niet alleen is sprake van grote **kwantitatieve tekorten**, ook is sprake van een **kwalitatieve mismatch**: ouderen en stellen waarvan de kinderen al uit huis zijn wonen veelal in een betaalbare, relatief grote eengezinswoning die op termijn niet passend is voor een eventuele (toekomstige) zorgvraag. Van de alleenstaanden in Albrandswaard woont 44% in een gezinswoning met vier kamers of meer. Aan de andere kant zien we jonge gezinnen die grote moeite hebben met het vinden van een betaalbare eengezinswoning.

Toename mensen met een urgente woonvraag

Een deel van de inwoners van Albrandswaard bevindt zich in een **KWETSBARE POSITIE** of heeft een **URGENTE WOONVRAAG**. Zonder hulp, van bijvoorbeeld de gemeente en de woningcorporaties, komen deze mensen niet tot nauwelijks aan een woning. Vaak hebben zij, naast een woning, ook zorg en begeleiding nodig. Op dit moment doen deze (aandachts)groepen samen met andere woningzoekenden tegelijkertijd een beroep op de schaarse betaalbare woningen (overwegend in de sociale huursector).

Aandacht groepen met woon- en/of zorgvraag

Het programma 'Een thuis voor iedereen' van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (2022) heeft als doel te zorgen voor voldoende betaalbare woningen voor alle aandacht groepen met een evenwichtige verdeling over gemeenten en met de juiste zorg, ondersteuning en begeleiding. In het wetsvoorstel 'Versterking regie op de volkshuisvesting' worden de maatregelen en doelen uit het programma Een thuis voor iedereen opgenomen. Zo worden gemeenten onder meer verplicht om in de huisvestingsverordening een urgentieregeling op te nemen voor een aantal verplichte urgentiecategorieën. Ook nemen gemeenten vanaf 2026 verplicht een woonzorgvisie op in hun volkshuisvestingsprogramma. In dit volkshuisvestelijkprogramma concretiseren gemeenten hun beleid voor woningbouw en locaties, met daarbij aandacht voor de actuele woonbehoefte en woongerelateerde zorg- en ondersteuningsbehoefte per aandachtsgroep.

De Visie Wonen, Welzijn en zorg³ van de gemeente Albrandswaard besteedt aandacht aan de volgende aandacht groepen:

- Mensen met een mobiliteitsbeperking;
- Mensen met een verstandelijk en/of lichamelijk beperking;
- De doelgroep Beschermd Wonen GGZ;
- Dak- en thuisloze mensen;
- Mensen die uitstromen uit een intramurale situatie;
- Mensen met sociale en/of medische urgentie;
- Mantelzorgverleners en -ontvangers.

3 Gereed voor vaststelling in de raad.

In deze Woonvisie besteden we aandacht aan de aandacht groepen met een (urgente) woonvraag, losstaand van een eventuele zorgvraag. Het gaat om de huisvestingsopgave van de volgende aandacht groepen:

- **STATUSHOUDERS**; Mensen die een verblijfsvergunning hebben en hun leven in Nederland gaan opbouwen. Veel statushouders hebben behoefte aan ondersteuning bij woonvaardigheden en deelnemen aan de samenleving. De overheid ondersteunt asielzoekers die in Nederland mogen blijven bij het opbouwen van hun bestaan, onder andere door een woning toe te wijzen.
- WOONWAGENBEWONERS**; woonwagenbewoners wonen in een woonwagen op een woonwagenlocatie.

Visie op wonen 2040

Met deze Woonvisie werken we gezamenlijk met onze inwoners en samenwerkingspartners aan het doel: prettig wonen in passende en betaalbare woningen. In dit deel beschrijven we het toekomstbeeld dat we voor ogen hebben en de ambities die daaruit voortvloeien.

Toekomstbeeld 2040

Albrandswaard is een fijne plek om te wonen. Wie in Albrandswaard woont, wil er niet meer weg. De voordelen van enerzijds de nabijheid van Rotterdam en anderzijds het dorpse karakter en het hoog gewaardeerde landschap vormen een aantrekkelijke woon- en leefklimaat voor onze inwoners. We vormen de groene long van Rotterdam.

Er zijn voldoende passende, betaalbare en verschillende soorten woningen om ieders verhuisbehoefte – en wensen op redelijke termijn te kunnen vervullen. We bouwen de juiste woningen op de juiste plaats. Per woningbouwlocatie bekijken we wat wenselijk is om toe te voegen qua doelgroep, woningtype en voorzieningen. Door een meer gevarieerd woningaanbod met bijpassende voorzieningen bieden we naast gezinnen, ook onze ouderen, starters en (terugkerende) jongeren meer mogelijkheden om hun woonwensen in Albrandswaard te vervullen.

Twee ambities: wat willen we bereiken?

Dit toekomstbeeld is vertaald in twee ambities. De ambities vloeien voort uit de uitdagingen, hangen sterk met elkaar samen en sluiten op elkaar aan.

Ambitie 1: Een toekomstbestendige woningvoorraad

Albrandswaard is en blijft een aantrekkelijke woongemeente voor gezinnen. Jongeren trekken vaak naar de stad, maar keren graag terug om met gezin in het groene Albrandswaard te wonen. Toch zijn er ook jongeren die wel willen blijven en krijgt ook Albrandswaard te maken met een veranderende bevolkingsopbouw, voornamelijk door vergrijzing. Onze woningvoorraad willen we zo goed mogelijk laten aansluiten bij onze (toekomstige) inwoners, zodat inwoners passend kunnen wonen. Extra aandacht gaat daarbij uit naar de volgende doelgroepen: ouderen, starters en (terugkerend) jongeren.

Definities doelgroepen

Onder **ouderen** verstaan we personen van 65 jaar of ouder. Omdat ouderen ook vaak tot op hogere leeftijd gezond en actief zijn, wordt binnen de groep ouderen vaak apart gekeken naar de groep 75-plussers.

Onder **jongeren** en **starters** op de woningmarkt verstaan we mensen die een zelfstandige woonruimte (willen) huren of kopen en die eerder geen zelfstandige

woonruimte hadden. In Albrandswaard zien we verschillende groepen, waaronder:

Huurstarters huren voor het eerst een zelfstandige woning, bijvoorbeeld bij een woningcorporatie. Sommige gemeenten en woningcorporaties stellen een leeftijdsgrens, bijvoorbeeld 23, 25 of 27 jaar. In Albrandswaard zien we zowel jongeren die voorheen nog bij hun ouders woonden en graag in hun eigen dorp willen blijven wonen als jongeren die terugkeren naar de gemeente, bijvoorbeeld na hun studie. We gaan hierbij uit van een leeftijdsgrens van 27 jaar.

Koopstarters zijn mensen die voor het eerst een huis kopen. Zij zijn te verdelen naar mensen die vanuit onzelfstandige woonruimte een woning kopen of die een zelfstandige huurwoning achterlaten. De eerste groep is doorgaans jonger. In Albrandswaard bestaat deze groep deels uit startende gezinnen afkomstig uit de stad, op zoek naar een meer betaalbare, ruimere eengezinswoning met tuin.

Variatie en doorstroming zijn sleutelwoorden om de woningvoorraad ook in de toekomst passend te laten zijn. Geclusterde woonvormen, op goed ontsloten plekken en bijpassende voorzieningen en ontmoetingsplekken, zien we als een waardevolle toevoeging.

Op de korte termijn biedt flexwonen een oplossing voor verschillende doelgroepen om aan hun woningbehoefte te voldoen. Per woningbouwlocatie bekijken we wat wenselijk is om toe te voegen qua doelgroep, woningtype en voorzieningen, rekening houdend met de regionaal gemaakte afspraken. In een deel van de bestaande woningvoorraad liggen kansen om deze (verder) te verduurzamen en/of zorggeschikt te maken.

Ambitie 2: Meer beschikbare en betaalbare woningen

Het woningtekort is evident. De gemeente Albrandswaard is onderdeel van een grotere woningmarkt. Door samen met andere gemeenten in de regio (betaalbare) woningen te bouwen volgens afspraken in het Regioakkoord, dragen we bij aan voldoende beschikbare en betaalbare woningen voor inwoners en woningzoekenden in Albrandswaard.

Omdat het tekort aan woningen een urgente opgave is, benutten we kansen om snel woningen toe te voegen. Dat kan bijvoorbeeld door het realiseren van tijdelijke flexwoningen of het beter benutten van de bestaande woningvoorraad door woningen te delen of te splitsen.

Uitwerking ambities

In het volgende deel van deze visie werken we de twee ambities verder uit. Dat doen we zo concreet mogelijk. Sommige opgaven realiseren we op korte termijn. Andere opgaven vragen om een langere adem. Bovendien vragen de opgaven soms om integrale en ruimtelijke afwegingen en keuzes, die een plek krijgen binnen de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan.

Ambitie 1 Een toekomstbestendige woningvoorraad

Waar staan we in 2040?

In 2040 kent de woningvoorraad van Albrandswaard meer variatie. Het veelzijdiger maken van de woningvoorraad vraagt om een brede aanpak, waar zowel **nieuwbouw van een divers aanbod**, het inzetten op **doorstroming** als het **beter benutten** van de bestaande voorraad een onderdeel van uit maakt.

We zetten in op een weloverwogen en gevarieerd bouwprogramma, waarin naast ééngezinswoningen ook kleine woningen voor jongeren en aantrekkelijke geclusterde woonvormen en driekamerappartementen voor ouderen worden toegevoegd. We bekijken per locatie wat er nodig is en vullen op basis daarvan het bouwprogramma in, rekening houdend met de regionale afspraken.

Onze inwoners hebben in 2040 voldoende keuze en mogelijkheden om een bij hun situatie passende woning te vinden. De woningmarkt kent een gezonde doorstroming. Inwoners die toe zijn aan een volgende stap krijgen de kans die stap te maken. Zowel door nieuwbouw, als door verhuizingen en het beter benutten van de bestaande voorraad komen er woningen beschikbaar. Zo krijgen jongeren en starters een kans om zelfstandig te gaan wonen, gezinnen om een ruimere woning te betrekken en ouderen om zorggeschikt te gaan wonen zodat ze hun wens om zo lang mogelijk zelfstandig te blijven wonen kunnen vervullen.

Ouderen die dat willen hebben mogelijkheden in de gemeente om vanuit hun ruime eengezinswoning naar een zorggeschikte, passende woning te verhuizen. Zowel in het meer stedelijke lint als in de landelijkere kernen is er aanbod aan kleinschalige geclusterde woonvormen en/of driekamerappartementen. Voor gezinnen en huishoudens in de gezinsvormende fase komen er meer eengezinswoningen vrij in de bestaande voorraad.

Wat is daar de komende vijf jaar voor nodig?

We bouwen divers

- We leggen de focus op het bouwen van betaalbare woningen (waarvan twee derde betaalbaar volgens de definitie op **pagina 14**) voor diverse doelgroepen maar bouwen in ieder geval voor hen die de grootste knelpunten ervaren:
 - o Voor **koopstarters in de gezinsvormende fase** bouwen we eengezinswoningen in met name het middensegment.
 - o Voor **jongeren** ligt de nadruk op kleinere sociale huurwoningen in het goedkopere segment.
 - o Voor **ouderen** bouwen we in alle drie de kernen een divers en aantrekkelijk aanbod nul-tredenwoningen, geclusterde woonvormen en zorggeschikte woonvormen in alle marktsegmenten. De woningen voor ouderen met een zorgvraag, worden zoveel mogelijk geclusterd.

- o Voor **urgenten** en **aandachtsgroepen** (afgezien van ouderen), ligt de nadruk op kleine sociale huurwoningen verspreid over de wijken en dorpen.

Op de ontwikkellocaties Schutskooiwijk, de Omloop, Hof van Poortugaal en Kruisdijkpark, streven we naar een woningprogramma met twee derde betaalbare woningen (waarvan de helft sociale huur en de helft middenhuur en betaalbare koop). Het sociale deel van de woningen bestaat voornamelijk uit appartementen. Deze appartementen zijn aantrekkelijk voor ouderen en jongeren en leiden tot een meer gevarieerde woningvoorraad. Clustering speelt in iedere ontwikkeling een rol, met name op het punt van de ontmoetingsruimte.

- Om tegemoet te komen aan de diverse woonvragen stimuleren we geclusterde woonvormen met een ontmoetingsruimte, zoals: hofjeswoningen, en collectief particulier opdrachtgeverschap, etc.
- We onderzoeken de mogelijkheid voor het realiseren van flexwoningen voor mensen met een tijdelijke urgente woonvraag.

We zetten in op doorstroming

- We stimuleren een aantrekkelijk woningaanbod voor ouderen in alle prijssegmenten om doorstroming te stimuleren.
- We maken afspraken met de woningcorporaties over het stimuleren van de doorstroming in sociale huurwoningen, bijvoorbeeld door het inzetten van diverse voorrangsregelingen, zoals die voor ouderen.
- We blijven, samen met de woningcorporaties, inzetten op de mogelijkheid om ouderen in huur- of koopwoningen te ondersteunen bij een eventuele verhuishwens naar een meer passende woning.

We benutten de bestaande ruimte optimaal

- Samen met de woningcorporaties, onderzoeken we of woningdelen, hospita verhuur, het splitsen van woningen en omzetten van ruimten naar woonruimte een bijdrage kunnen leveren aan het vergroten van het aanbod aan woonruimte. Waar nodig vereenvoudigen we onze regelgeving. We houden hierbij rekening met de gevolgen voor de leefbaarheid op dorps- en kernniveau.
- Samen met de woningcorporaties onderzoeken we slimme betaalbare opties om de bestaande woningvoorraad te vergroten (bijvoorbeeld het optoppen op bestaande corporatiewoningen).

Ambitie 2 Meer beschikbare en betaalbare woningen

Waar staan we in 2040?

In 2040 willen we dat er voldoende, passende en betaalbare woningen zijn voor de inwoners van Albrandswaard en dat alle huishoudens in Albrandswaard met een laag en/of een middeninkomen een betaalbare woning kunnen huren of kopen. We bouwen flink door en waar mogelijk versnellen we de woningbouwproductie, om samen met andere gemeenten in de regio aan de woningbehoefte te voldoen.

Om het woningtekort tegen te gaan wordt in Albrandswaard tot 2030 flink gebouwd. Onze bouwopgave vindt zijn basis in het Regioakkoord 2022. Het voornemen is om **netto 1.425 woningen toe te voegen tussen 2021 en 2030, waarvan netto 370 sociale woningen**. Daarmee vallen 25,9% van de netto toegevoegde woningen in het sociale huursegment. In de gemeente Albrandswaard ligt het percentage sociale huur momenteel rond de 25%. We groeien toe naar 30%.

Voor de sociale huurwoningen dringen we de wachttijden terug van zowel urgent woningzoekenden als woningzoekenden zonder urgentie. In het Regioakkoord is afgesproken dat op gemeentelijk niveau tenminste 75% van de vrijgekomen huurwoningen van woningcorporaties met een huurprijs onder de liberalisatiegrens wordt toegewezen aan de primaire doelgroep.

Albrandswaard is onderdeel van een grotere woningmarktregio. Een deel van de jongeren verhuist naar de stad, om later weer terug te keren. Daarnaast is Albrandswaard ook aantrekkelijk voor bijvoorbeeld gezinnen uit Rotterdam op zoek naar een groene woonomgeving goed verbonden met Rotterdam. We onderzoeken de mogelijkheid om eigen inwoners die een woning willen huren op kopen **voorrang** te kunnen geven, maar houden daarbij **oog voor (het belang van) de dynamiek in de regio**. Mensen met een essentieel beroep waar een tekort aan is of dreigt te ontstaan willen we voldoende kansen bieden, door hen voorrang te geven bij het toewijzen van een deel van de betaalbare woningen. Denk bijvoorbeeld aan leerkrachten of mensen werkzaam in de zorg.

Er zijn verschillende aandachtsgroepen met een **urgente woonvraag**. Voor deze mensen is het vrijwel ondoenlijk om zonder urgentie of bemiddeling aan een passende woning te komen. De woningcorporaties spelen een essentiële rol in het huisvesten van deze aandachtsgroepen. De druk op de sociale huurwoningen neemt nog steeds toe. We zien dat het toenemende aandeel corporatiehuurwoningen dat wordt toegewezen aan aandachtsgroepen en in het bijzonder aan statushouders, tot weerstand in de samenleving leidt. Met de woningcorporaties maken we afspraken over de balans tussen woningen die toegewezen worden aan huishoudens met urgentie en woningzoekenden zonder urgentie, met als doel de wachttijden van beide groepen in balans te houden. De urgente doelgroepen worden daarbij evenredig over de regiogemeenten verdeeld.

Wat is daar de komende vijf jaar voor nodig?

We bouwen (betaalbare) woningen

De segmenten die vallen onder '**betaalbaar**' definiëren⁴ we als volgt:

Sociale huur: huurwoningen tot de liberalisatiegrens van €879,66 per maand (prijspeil 2024);

Middenhuur: huurwoningen tot €1.123,13 per maand (prijspeil 2024);

Betaalbare koop: koopwoningen tot €390.000 (prijspeil 2024).

- We bouwen woningen in een aantrekkelijke omgeving waar het fijn wonen is, met voorzieningen in de nabijheid. Onze bouwopgave is vast gelegd in het regioakkoord. De uitdaging ligt bij het realiseren van de bestaande plannen. We zetten daarom in op het "hardmaken" van onze plancapaciteit.
- De totale woningvoorraad is ultimo 2030 voldoende in omvang gegeven de opgave. Zoals vastgelegd in het Regioakkoord 2022, zetten we in op netto 1.425 woningen tussen 2021 tot 2030.
- De sociale huurvoorraad is in 2030 voldoende in omvang gegeven de opgave. We streven er naar dat 30% van onze woningvoorraad uit sociale huurwoningen bestaat.⁵ Dat gaat niet van de één op de andere dag, we groeien er naar toe.
- De sociale voorraad in de regio is evenwichtig gespreid.
- We realiseren vanaf 2025 minimaal twee derde van de nieuwbouwproductie op gemeenteniveau in het betaalbare segment (sociale huur, middenhuur en betaalbare koop), waarvan de helft wordt opgeleverd door de woningcorporaties (sociale huur en middenhuur).
- We maken afspraken met de woningcorporaties over de realisatie van sociale koop, naast sociale huur en middenhuur.
- We stimuleren projectontwikkelaars om sociale huurwoningen te bouwen, bijvoorbeeld door het inzetten van de reserve sociale en betaalbare woningen.
- We onderzoeken bestaande betaalbare koopvarianten voor het realiseren van sociale en betaalbare koopwoningen voor starters op de koopmarkt.

Instandhouding betaalbare voorraad

4 Deze definitie sluit aan bij de definities en afspraken in het regioakkoord.

5 Meer recent, in de Ruimtelijke koers Toekomstbestendig Zuid-Holland onderschrijft de provincie dat 40% van de nieuwbouwwoningen sociaal moet zijn – met name in de gemeenten die achterlopen bij de opgave om toe te groeien naar 30% sociale woningbouw in de bestaande voorraad.

- Met de woningcorporaties benoemen we een streefvoorraad sociale en middeldure huur die langjarig beschikbaar is voor de doelgroepen voor wie de woningen gebouwd zijn. In dit kader maken we ook afspraken over de mate waarin woningcorporaties sociale huurwoningen mogen liberaliseren.

Toewijzing betaalbare voorraad

- We onderzoeken welke instrumenten we, naast de zelfbewoningsplicht, verder nog kunnen inzetten om de beschikbaarheid van betaalbare woningen voor onze inwoners verder te vergroten. Bijvoorbeeld het invoeren van een lokale voorrangsregeling.

We zetten in op voldoende en passende huisvesting voor urgenten en aandachtsgroepen

- Met de regiogemeenten maken we afspraken over een 'fair share', in het kader van het Rijksprogramma Huisvesting aandachtsgroepen en de aankomende nieuwe wetgeving worden de aandachtsgroepen evenwichtiger over regiogemeenten verdeeld. Een deel zal waarschijnlijk in wetgeving worden opgelegd en een ander deel is met elkaar nader overeen te komen door het maken van afspraken.
- Met de woningcorporaties spreken we af welk percentage van de vrijkomende sociale huurwoningen jaarlijks wordt toegewezen aan reguliere woningzoekenden.
- We geven uitvoering aan de taakstelling voor **statushouders**. We streven ernaar om statushouders evenredig over de kernen te spreiden. De gemeentelijke taakstelling van Albrandswaard is om in de eerste helft van 2024 28 statushouders te huisvesten.
- Woningcorporaties bieden in samenwerking met inburgeringsprogramma's cursussen woonvaardigheden aan. Woningcorporaties vragen daarnaast aan de gemeente om **statushouders** die dat nodig hebben langdurige ondersteuning te bieden om hen zo goed mogelijk te laten landen in de samenleving.
- We zijn verantwoordelijk voor het huisvestingsbeleid voor **woonwagenbewoners**. Dat doen we door te zorgen voor voldoende standplaatsen en een rechtmatige verdeling van vrijkomende standplaatsen. In Albrandswaard is op dit moment één woonwagenlocatie met daarop twee standplaatsen.

Begrippenlijst

Aandacht groepen: Een deel van de inwoners van Albrandswaard bevindt zich in een kwetsbare positie of heeft een urgente woonvraag. Zonder hulp, van bijvoorbeeld de gemeente en de woningcorporaties, komen deze mensen niet tot nauwelijks aan een woning. Vaak hebben zij, naast een woning, ook zorg en begeleiding nodig.

Aanplakken: het toevoegen van bebouwing aan de zijkant van een woning of wooncomplex.

Betaalbare koop: koopwoningen tot €390.000 (prijspeil 2024).

Betaalbare koopvarianten: Sommige mensen hebben hulp nodig bij het kopen van een eigen woning, zoals sommige mensen met een relatief laag inkomen. Een koopvariant betekent dat je een woning met bijvoorbeeld korting kunt kopen van een woningcorporatie, projectontwikkelaar of vastgoedmaatschappij. Bij verkoop kan de korting met je worden verrekend. Er zijn zeer veel verschillende varianten binnen de koopconstructies. Elke koopconstructie heeft eigen voorwaarden. Bijvoorbeeld qua kortingspercentage, terugkoopregeling of erfpachtcanon.

Betaalbare woningen: woningen behorend tot de segmenten betaalbare huur, middenhuur of betaalbare koop.

Doorstroming: Doorstroming op de woningmarkt betekent dat meerdere huishoudens verhuizen van de ene naar de andere woning. De achtergelaten woning komt hiermee beschikbaar voor anderen. Door één verhuizing komt vaak een hele verhuisketen op gang.

Flexwoning: woningen die sneller worden gebouwd én op tijdelijk beschikbare locaties kunnen worden geplaatst.

Geclusterde woonvorm: een nultredenwoning die onderdeel uitmaakt van een ruimtelijk cluster van minimaal 12 woningen en een ontmoetingsruimte. De woonvorm wordt voor minimaal 50% bewoond door mensen ouder dan 55 jaar en beschikbaar voor mensen met en zonder Wlz-indicatie.

Gemeenschapszin: gevoel van verbondenheid met de medemensen of de gemeenschap waartoe men behoort.

Herstarters: huishoudens die door omstandigheden (bijvoorbeeld een scheiding) niet in hun huidige woning kunnen blijven. Herstarters bevinden zich vaak net als starters in een slechte concurrentiepositie.

Huurstarters: huren voor het eerst een zelfstandige woning, bijvoorbeeld bij een woningcorporatie. Sommige gemeenten en woningcorporaties stellen een leeftijdsgrens, bijvoorbeeld 23, 25 of 27 jaar. Het betreft jongeren die voorheen nog bij hun ouders woonden en graag in hun eigen dorp willen blijven wonen als jongeren die terugkeren naar de gemeente, bijvoorbeeld na hun studie.

Jongeren: personen tot 27 jaar die een zelfstandige woonruimte willen huren of kopen en die eerder geen zelfstandige woonruimte hadden.

Koopstarters: mensen die voor het eerst een huis kopen. Zij zijn te verdelen naar mensen die vanuit onzelfstandige woonruimte een woning kopen of die een zelfstandige huurwoning achterlaten. De eerste groep is doorgaans jonger. Deze

groep bestaat deels uit startende gezinnen afkomstig uit de stad, op zoek naar een meer betaalbare, ruimere eengezinswoning met tuin. Koopstarters ondervinden vaak grote concurrentie wanneer zij beperkt eigen geld kunnen inbrengen, doordat zij geen overwaarde uit de verkoop van een eerdere woning kunnen gebruiken.

Leefbaarheid: de mate waarin de omgeving aansluit bij de wensen en eisen van de mensen die er wonen.

Liberalisatie/ liberaliseren: Bij liberalisatie van een woning wordt de huurprijs op de ingangsdatum van het nieuwe huurcontract verhoogd tot boven de liberalisatiegrens. Een groot deel van de huurprijsbescherming geldt dan niet meer voor deze woning.

Liberalisatiegrens: De liberalisatiegrens markeert het scheidingspunt tussen een sociale huurwoning en een woning in de vrije sector binnen Nederland. Deze grens ligt in 2024 op een huurprijs van €879,66 per maand.

Middenhuur: huurwoningen tot €1.075 per maand (prijspeil 2024).

Middeninkomens: huishoudens met een inkomen vanaf de inkomensgrens voor sociale huurwoningen (€47.699 voor eenpersoonshuishoudens en €52.671 voor meerpersoonshuishoudens) tot maximaal twee keer modaal (€88.000). Deze groep huishoudens heeft doorgaans geen toegang tot de sociale huursector en vaak beperkte mogelijkheden op de koopmarkt, waardoor zij aangewezen kunnen zijn op middenhuur- en betaalbare koopwoningen.

Nultredenwoningen: reguliere woningen die zowel intern als extern toegankelijk zijn. De woningen zijn te bereiken zonder trap te lopen (extern toegankelijk) en de keuken, badkamer, toilet en minimaal 1 slaapkamer is zonder trappen te bereiken (intern toegankelijk).

Omgevingsvisie en omgevingsplan: in de omgevingsvisie zegt de gemeente hoe zij het leefgebied wil ontwikkelen en beschermen. Die keuzes werkt zij uit in haar omgevingsplan. Het omgevingsplan bevat zo de regels voor de fysieke leefomgeving.

Optoppen: het toevoegen van woonlagen op een woning of wooncomplex.

Plancapaciteit: het aantal woningen in gemeentelijke woningbouwplannen.

Presatieafspraken: vrijwillige, maar niet vrijblijvende overeenkomst tussen drie partijen: de huurdersorganisatie, gemeente en woningcorporatie.

Primaire doelgroep: huishoudens met een inkomen tot aan de huurtoeslaggrens.

Samenwerkingspartners: alle professionele organisaties met wie de gemeente samenwerkt aan wonen. Hieronder vallen onder andere de woningcorporaties, huurdersverenigingen, , adviesraden, makelaars, projectontwikkelaars, belangenorganisaties, vrijwilligersorganisaties.

Sociale cohesie: de mate van samenhang en verbondenheid binnen een bepaalde groep mensen.

Sociale huur: huurwoningen tot de liberalisatiegrens van €879,66 per maand (prijspeil 2024).

Starters: huishoudens die een eerste zelfstandige woning zoeken. Zij hebben vaak beperkt toegang tot de sociale huursector en ondervinden grote

concurrentie op de koopmarkt (zie koopstarters), terwijl het aanbod van (betaalbare) woningen in de vrije sector beperkt is.

Statushouders: Mensen die een verblijfsvergunning hebben en hun leven in Nederland gaan opbouwen.

Taakstelling: Via de Huisvestingswet is geregeld dat gemeenten voor de huisvesting van statushouders zorgen. Het Rijk bepaalt elk half jaar het aantal statushouders dat elke gemeente moet huisvesten (de gemeentelijke taakstelling), deze verdeling is gebaseerd op het aantal mensen dat in een gemeente woont.

Uitplinten: het uitbreiden of omvormen tot woningen van de bergruimte op de begane grond van appartementengebouwen.

Uitvoeringsprogramma: een levend document op te stellen in samenspraak met de betrokken belanghebbenden en samenwerkingspartners met concrete uitwerking hoe de ambities uit de Woonvisie de komende vijf jaar worden nagestreefd, inclusief de financiële en organisatorisch borging en wijze van monitoring.

Urgentie: Wanneer sprake is van een noodsituatie en spoedeisend belang kan iemand een urgentieverklaring voor een woning krijgen. Met een urgentieverklaring krijg je voorrang op andere woningzoekenden bij de toewijzing van sociale huurwoningen.

Voorrangregelingen: regelingen waarbij personen onder voorwaarden voorrang kunnen krijgen op het huren of het kopen van een woning.

Woonlasten: het complete bedrag dat een huishouden betaalt aan woonkosten. Voor huurders gaat het bijvoorbeeld om huur, servicekosten, lokale heffingen, gas, water, elektra. Voor kopers gaat het bijvoorbeeld om hypotheeklasten, onroerendzaakbelasting, vve-kosten, lokale heffingen, gas, water, elektra.

Bijlage A Participatieproces opstellen Woonvisie

14 november 2023	Belanghebbenden bijeenkomst De Woonkeuken Genodigd: ABB Bouwgroep Bewonersraad Progressie BPD Brukon De Brug Gebroeders Blokland Havensteder Kavelvastgoed Klankbordgroep WBV Poortugaal Maatschappelijke Adviesraad Albrandswaard WBV Poortugaal Wooncompas Woonzorg NL Raadsleden waren welkom als toehoorder.
22 januari 2024	Beeldvormende Dialoog Beraad en Advies Ruimte
December 2023	<i>Bewoners mogen meedenken via een korte vragenlijst</i>

Rīfō